

ZÖLDÍTÉS
A GYAKORLATBAN

GAZDÁLKODÓI SEGÉDLET

Jelen segédlet célja, hogy a zöldítési feltételek gyakorlatban történő teljesítésének jobb megértését segítse, gyakorlati iránymutatást adjon az aktualizált Zöldítési Kézikönyvben található információkhoz.

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

BUDAPEST FŐVÁROS
KORMÁNYHIVATALA

1. ÁLLANDÓ GYEPEKHEZ KAPCSOLÓDÓ GYAKORLATI INFORMÁCIÓK

Az állandó gyepterület elhelyezkedését, valamint az állandó gyepterület feltörésének tényét a Kincstár az egységes kérelem adatai, a MePAR-ban rendelkezésre álló adatok, valamint a helyszíni ellenőrzés eredménye alapján állapítja meg. Az állandó gyep fedvény a MePAR-ban kerül meghatározásra és lehatárolásra az utolsó 5 évből rendelkezésre álló légi és űrfelvételek alapján, továbbá a korábbi évek igénylés és fizikai ellenőrzéssel érintett parcella adatainak felhasználásával. Amennyiben a gazdálkodó területén „állandó gyepterület és állandó legelő" (a továbbiakban együttesen: állandó gyepterület) került meghatározásra, úgy az az alábbi okokra vezethető vissza az uniós rendeletben meghatározottak, s az arra adaptált módszertannak megfelelően.

„Gyep vagy egyéb egynyári takarmánynövény természetes (vetés nélküli) vagy művelés útján (vetéssel) történő termesztésére használt, a mezőgazdasági üzem vetésforgójában öt vagy ötnél több évig nem szereplő földterület, amely tartalmazhat egyéb olyan, legeltetés céljára alkalmas fajokat, mint cserjék és/vagy fák, feltéve hogy a gyep és az egyéb egynyári takarmánynövények túlsúlyban maradnak";
Leírtak szerint tehát minden olyan terület – parlagon hagyott szántó (EFA-ként igényelt parlag kivételével), felhagyott ültetvény is – állandó gyeppé válhat, amelyet túlnyomó részt gyepalkotó növényfajok borítanak és megfelel a gazdálkodásra vonatkozó minimum követelményeknek (az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2 §-a alapján), és ez fennáll legalább 5 évig.
A felhagyott ültetvények esetében, valamint a fás szárú növényzettel borított területen azonban figyelembe kell venni a nagymértékű, súlyos, fás szárú gyomosodásra vonatkozó szabályozást is, azaz a földterületen nem lehet 100 db/hektárt meghaladó mértékben a legeltetést vagy művelést akadályozó fás szárú növényzet.

A here- (*Trifolium* spp.) és a lucernafélék (*Medicago* spp.), valamint ezek kizárólagos keverékei alkotta növényállományok 5 évet meghaladó jelenléte esetén sem kerül át az érintett terület az állandó gyep fedvénybe.

Amennyiben 5 év után egy terület állandó gyeppé válik és az adott terület a MePAR szerint NATURA 2000 terület is, úgy az környezeti szempontból érzékeny állandó gyeppé alakul. Az ilyen területekre szigorúbb szabályok vonatkoznak.

Az állandó gyeppé válás folyamata – amennyiben a gyephasznosítás még nem érte el az 5 évet – szántóföldi kultúrával történő hasznosítással megszakítható. Ilyen esetben az állandó gyep fedvénye az adott területre vonatkozóan nem kerül kialakításra a MePAR-ban.
A környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületet feltörése az illetékes természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött, de az engedélytől függetlenül később visszaállítási kötelezettsége keletkezhet.

Amennyiben a gazdálkodó nem érzékeny állandó gyepterületet tör fel, visszaállítási kötelezettség ugyancsak keletkezhet (részletek a Zöldítési Kézikönyvben). Ez esetben a visszaállítás egyéb, nem a feltört területen is megvalósítható.

A visszaállítási kötelezettség alól mentesül

A. a kistermelői támogatásban részesülő mezőgazdasági termelő,
B. a mezőgazdasági termelő a mezőgazdasági üzem azon része tekintetében, amely ökológiai gazdálkodásban vesz részt,
C. az a mezőgazdasági termelő, akinek terhére legfeljebb 0,25 hektár nagyságú területet érintő visszaállítási kötelezettség lenne megállapítható.

A mezőgazdasági termelő a visszaállítási kötelezettségének

A. a feltört vagy átalakított állandó gyepterület állandó gyepterületté történő visszaállításával,
B. a feltört vagy átalakított állandó gyepterület helyett – az erdőterület kivételével – más terület állandó gyepterületté alakításával, vagy
C. meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításával tehet eleget.

Az állandó gyepterületté visszaállított vagy állandó gyepterületként létrehozott terület a visszaállítás vagy létrehozás időpontjától állandó gyepterületnek minősül, és azt a visszaállítás vagy létrehozás időpontjától számított öt évig fenn kell tartani. Meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításának esetében a fenntartási kötelezettség az ideiglenes gyepterület telepítésétől számított öt évig áll fenn.

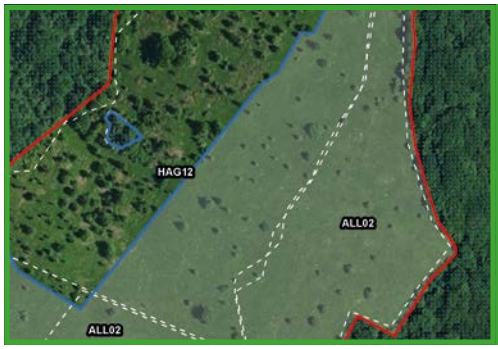
A művelés hiánya miatt több éves, súlyos lágyszárú gyomossággal érintett gyepterületek nem minősülnek állandó gyepnek. Az esetleges helyszíni vagy távérzékeléses ellenőrzések esetén az ilyen leigényelt, de 50%-nál nagyobb arányban gyomnövényzettel borított területek nem támogatható területnek minősülhetnek és annak mértékétől függően szankció kerülhet kérelem szinten megállapításra.

Amennyiben a gazdálkodó azt észleli, hogy az általa nem állandó gyepként hasznosított terület (pl. ültetvény, hagyományos ültetvény, illetve egyéb évelő vagy egynyári kultúrával hasznosított terület) a MePAR-ban állandó gyep fedvény alá került, úgy a probléma rendezésének érdekében a kérdéses területre vonatkozóan az adott évben ténylegesen termelt növény hasznosítási kódjával kerüljön beadásra az egységes kérelem. Az állandó gyep hasznosításnak ellentmondó hasznosítási kóddal beadásra került kérelemmel érintett területek egyedileg kivizsgálásra kerülnek helyszíni ellenőrzés keretében, illetve a rendelkezésre álló ortofotókon és űrfelvétel-idősorokon.

Állandó gyep fedvény alá eső területen a valóságban búza található.

A hagyományos gyümölcsösként művelt területek nem képezik a MePAR állandó gyep fedvény részét, ugyanakkor a két különböző típusú terület elhatárolása nem feltétlenül felel meg a kérelmezésnek, mivel a fedvény kialakításánál az ortofotón és/vagy űrfelvételeken látható fizikai határokat kell figyelembe venni. (Hagyományos gyümölcsös: homogén vagy vegyes gyümölcsfajokból álló ültetvény, amelyben hektáronként 30–150 darab szórványosan elhelyezkedő gyümölcsfa található.)

2. A NÖVÉNYTERMESZTÉS DIVERZIFIKÁLÁSA – DIVERZIFIKÁCIÓ

A növénytermesztés diverzifikálásának célja a növénykultúrák sokszínűségének megőrzése. Egyes élőlények változatosabb körülmények között ugyanis könnyebben megtalálják életfeltételeiket, valamint a nagyobb diverzitás a kártevők terjedésének visszaszorítása szempontjából is előnyös.

A diverzifikáció feltétele alól a mezőgazdasági termelő a következő esetekben mentesül:

- a termelő mezőgazdasági kistermelői támogatási rendszer tagja;
- szántóterülete egészén és a növénytermesztési ciklus jelentős részében víz alatt álló kultúrát termel (rizst vagy indiánrizst);
- 10 hektárnál kisebb szántóterületen gazdálkodik;
- ökológiai tanúsítvánnyal rendelkező területtel, továbbá olyan, az átállási időszak alatt álló területtel rendelkezik, amelyek az egységes kérelem benyújtására nyitva álló időszak utolsó napján fennálló adatok alapján megfelel a 34/2013. VM rendeletben foglaltaknak;
- a szántóterületének több mint 75%-a parlagon hagyott terület, ideiglenes gyep hüvelyes növénnyel bevetett terület vagy ezek kombinációja;
- az összes mezőgazdasági területének összesen több mint 75%-a állandó gyep, ideiglenes gyep, rizs, indiánrizs vagy ezek kombinációja;
- a bejelentett szántóterület több mint 50%-át nem a gazdálkodó jelentette be az előző naptári évben (még nem ő használta a területet) és a szántóterület egésze (nem csak az, amit előző évben nem jelentett be) az előző naptári évtől eltérő növénykultúrával van fedve.

Amennyiben a gazdálkodó nem mentesül a terménydiverzifikáció alól, vagyis a fent nevezett mentesülő üzemtípusok egyik kategóriájába sem tartozik bele, úgy a szántóterülete nagyságának függvényében teljesítenie kell a terménydiverzifikáció feltételeit:

- 10 hektár fölötti szántóterületen gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább két különböző növénykultúrát kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el;
- 30 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább három féle növénykultúrát, három növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 95%-át.

E területi felsőhatárok alól három kultúra képez kivételt: a parlagon hagyott terület, a víz alatt álló kultúra (rizs, indián rizs) és az ideiglenes gyep. Vagyis a parlag, a víz alatt álló kultúra és az ideiglenes gyep a szántó bármekkora részét elfoglalhatja, esetükben nem kell betartani a 75%-os felső határt. Azonban a fennmaradó, más kultúrával borított területen továbbra sem teheti ki az ott termesztett legnagyobb növénykultúra a fennmaradó szántóterület több mint 75%-át (kivéve, ha ez a legnagyobb kultúra nem ideiglenes gyep, víz alatt álló kultúra, vagy parlag).

A terménydiverzifikáció szempontjából elszámolni kívánt növénykultúrák közül csak azok vehetőek figyelembe, amelyek a tárgyév május 1-jétől szeptember 30-ig terjedő időszakban a leghosszabb ideig vannak jelen a mezőgazdasági termelő bejelentett parcelláin.

Fontos megemlíteni, hogy a másodvetés és az ökológiai jelentőségű másodvetés a diverzifikáció szempontjából külön növénykultúraként számolható el, de csak abban az esetben, ha a másodvetés tárgyév május 1-jétől szeptember 30-ig terjedő időszakban a leghosszabb ideig van jelen a területen.

Az egységes kérelemben az összes tervezett másodvetést be kell jelenteni, mert így lesz terménydiverzifikációban elszámolható növénykultúra. Az egységes kérelem benyújtása során bejelentett ökológiai/hagyományos/zöldtrágyázás céljára vetett másodvetés tényleges vetési időpontját adatváltozás keretében kell bejelentetni a Magyar Államkincstár felé a tevékenységet követő maximum 15 napon belül.

Egyazon szántóterületen az adott évben termesztett növénykultúrák közül a terménydiverzifikáció szempontjából figyelembe vehető növénykultúrákat a Magyar Államkincstár az egységes kérelemben bejelentett vetési és betakarítási időpontok alapján határozza meg, vagyis a fent már leírtak szerint a másodvetés(ek) tényleges időpontjának bejelentésére érdemes figyelemmel lenni.

Példák a diverzifikáció teljesítésére:

1)

Első és legkövethetőbb teljesítési lehetősége a terménydiverzifikációnak, ha a gazdálkodó egy időpontban három különböző táblán, három különböző növénykultúrát termeszt a május 1. és szeptember 30. közötti időszakban, egymással párhuzamosan.

Ebben a példában a legnagyobb területet elfoglaló növény az őszi árpa (56%), míg a két legnagyobb területet elfoglaló növény az őszi árpa és a kukorica (együtt 82%), tehát nem sérül a maximális arányokra vonatkozó rendelkezés sem (75%, ill. 95%).

55 ha össz.	Május	Június	Július		Augusztus		Szeptember	
1. tábla 31 ha	„A" növény (pl. őszi árpa)							
2. tábla 14 ha	„B" növény (pl. kukorica)							
3. tábla 10 ha	„C" növény (pl. napraforgó)							

2)

Ha egy gazdálkodónak három különböző növénykultúrát kell termesztenie, de az egész területet ősszel bevetette búzával, akkor másodvetés vagy ökológiai jelentőségű másodvetés nélkül a terménydiverzifikáció követelményének nem tud megfelelni.

Ilyen esetben a legjobb megoldás az, ha a három különböző növény termesztésére kötelezett gazdálkodó két ökológiai jelentőségű másodvetést valósít meg.

Az 1. táblán az őszi búza, a 2. táblán a fehérmustár-olajretek keverék, míg a 3. táblán az olaszperje-hajdina keverék lesz figyelembe veendő terménydiverzifikációs szempontból.

Ebben a példában a legnagyobb területet elfoglaló növény (terménydiverzifikáció szempontjából figyelembe vett kultúrákat és területeket alapul véve!) a fehérmustár-olajretek keverék (58%), míg a két legnagyobb területet elfoglaló növény a fehérmustár-olajretek keverék és az őszi búza (együtt 90,3%), tehát nem sérül a maximális arányokra vonatkozó rendelkezés sem (75%, ill. 95%). A legkisebb területen vetett olaszperje-hajdina keverék 9,7%-ot foglal el, így az ökológiai jelentőségű területek kijelölésére vonatkozó 5%-os minimumkövetelmény is bőven teljesül.

72 ha össz.	Május	Június	Július		Augusztus		Szeptember	
1. tábla 23 ha	„A" növény (pl. őszi búza)							
2. tábla 42 ha	„A" növény (pl. őszi búza)		„B" növény (pl. ökológiai jelentőségű másodvetés; fehérmustár-olajretek keverék)					
3. tábla 7 ha	„A" növény (pl. őszi búza)		„C" növény (pl. ökológiai jelentőségű másodvetés; olajperje-hajdina keverék)					

3)
Ha egy gazdálkodónak csak két különböző növénykultúrát kell termesztenie (10 és 30 ha közötti szántót használ) és zöldborsót vet, azt betakarítja május végén, utána vet egy másodvetést, teljesíti a követelményt.
Ebben a példában sem sérül a legnagyobb területen termesztett növény maximum arányára vonatkozó rendelkezés (max. 75%), mivel a 14 hektárral elszámolt zöldborsó 61%-át foglalja el a területnek.

3 ha össz.	Május	Június	Július		Augusztus		Szeptember	
1. tábla 14 ha	„A" növény (pl. zöldborsó)							
2. tábla 9 ha	„A" növény (pl. zöldborsó)		„B" növény (pl. ökológiai jelentőségű másodvetés; fehérmustár-olajretek keverék)					

Lássuk a példákat a diverzifikáció különböző típusaira:

Az Ön gazdaságának szántóterülete	Termesztési kötelezettség:
10 hektárnál kisebb (9999 m^2-ig)	mentesül
10–30 ha között (10 000–29 9999 m^2)	adott évben a szántóterületeken legalább két különböző növénykultúrát kell termeszteni, a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el **Kivétel:** ha a legnagyobb területen termesztett növénykultúra ideiglenes gyep vagy parlagon hagyott terület
30,00 ha vagy feletti	adott évben a szántóterületeken legalább három különböző növénykultúrát kell termeszteni, a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterület 75%-át foglalhatja el, a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 95%-át. **Kivétel:** amennyiben a legnagyobb területen termesztett növénykultúra ideiglenes gyep vagy parlagon hagyott terület

3. ÖKOLÓGIAI JELENTŐSÉGŰ TERÜLETEK (EFA) KIJELÖLÉSE

Kiknek kell ökológiai jelentőségű területet (EFA) kijelölnie?
Azokra a gazdálkodókra vonatkozik az ökológiai célterület kialakításának követelménye, akik az egységes kérelemben legalább 15 hektár fölötti támogatásra jogosult szántóterületet jelentettek be.

Mi számít az EFA kijelölés esetében szántóterületnek?
Az EFA kötelezettség megállapításkor szántóterületnek minősül a szántóföldi kultúrával hasznosított terület – beleértve az ideiglenes gyep és a parlagterületet is –, a HMKÁ védett tájképi elem (fa- és bokorcsoport, gémeskút, kunhalom, magányosan álló fa, kis kiterjedésű tó) területe, a támogatható területként nyilvántartott szántó területére eső vízvédelmi sáv és táblaszegély, a rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvény és minden olyan EMVA jogcímen történt erdőtelepítés, amely a 2008. évi MePAR-ban támogatható területként szereplő területen valósult meg. Amennyiben ezek összterülete eléri a 15 hektárt, ökológiai jelentőségű területeket kell kijelölni. A rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvény és a támogatással létesített erdőterületek akkor is beleszámítanak az alapértékbe, ha azokat a gazdálkodó nem jelölte EFA-nak.

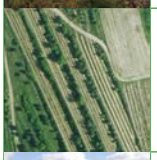
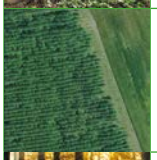
Mekkora területet kell kijelölni EFA-nak?
A fentiekben ismertetett, szántóterületnek minősülő területek összegének 5%-át elérő nagyságú területrészt, amely az egyes EFA típusok különböző súlyozási arányszáma miatt eltérő nagyságú hektárszám lehet. (100 ha esetén a kötelezően kialakítandó 5 ha EFA terület lehet a valóságban is 5 ha parlag, de lehet 16,6 ha másodvetés is, mivel a parlag 1-es szorzóval, míg a másodvetés 0,3-as szorzóval számolható el.)

Milyen esetekben mentesülhet a gazdálkodó az EFA kötelezettség alól?
Amennyiben
I) a szántóterületének több mint 75%-a:
- parlagon hagyott terület,
- ideiglenes gyepterület,
- hüvelyes növénnyel – nitrogénmegkötő növénnyel – bevetett terület vagy
  a fentiek kombinációja.

II) a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúra által együttesen elfoglalt területének több mint 75%-a:
- állandó gyepterület,
- ideiglenes gyepterület,
- víz alatt álló kultúrával bevetett terület vagy
  a fentiek kombinációja.

Az ideiglenes gyepterületbe nem értendők bele tisztán lucerna- és herefélékkel, illetve ezek kizárólagos keverékeivel borított területek.

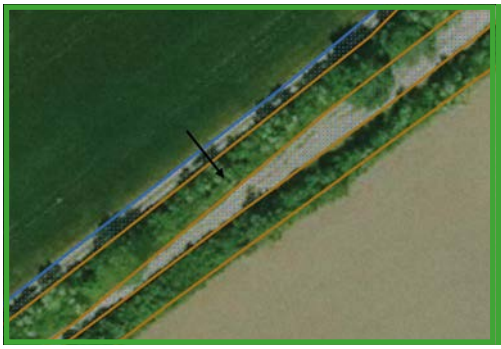
Mely területek vehetők figyelembe ökológiai jelentőségű területként?

	A. parlagon hagyott terület
	B. terasz
	C. tájelem (MePAR-ban lehatárolt, vagy változásvezetéssel kérelmezett és elfogadott fa- és bokorcsoport, gémeskút, kunhalom, magányosan álló fa, kis kiterjedésű tó, valamint a fás sáv)
	D. vízvédelmi sáv és táblaszegély
	E. agrár-erdészeti hektárok területe
	F. erdőszélek mentén fekvő támogatható sáv
	G. rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvény
	H. támogatással létesített erdőterületek, amelyek területe 2008. évben SAPS támogatásra jogosult volt
	I. ökológiai jelentőségű másodvetés
	J. nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület

FONTOS, hogy csak akkor fogadható el EFA-ként az adott terület, ha arra vonatkozóan az EFA igénylés az egységes kérelemben bejelölésre került, így NE feledjék az igény kérelemben történő rögzítését!

Az EFA-nak az egységes kérelmében bejelentett, a MePAR-ban támogatható területként nyilvántartott szántóterületen vagy azzal szomszédosan kell elhelyezkednie oly módon, hogy a szomszédos elemek esetében a szántóterület és az ökológiai jelentőségű terület közös határvonala egybefüggően minimum harminc méter hosszú legyen. Táblaszintű EFA-k a támogatható minimális parcellaméretnél, azaz 0,25 hektárnál kisebb területekre is jelölhetők SAPS támogatható területen belül.

A táblaszegély és a folyóvíz, illetve az állóvíz menti vízvédelmi sávok abban az esetben számolhatók el EFA-ként, ha azok az egységes kérelemben bejelentett szántóterülettel közvetlenül szomszédosan helyezkednek el.

Fás sáv és az egységes kérelmében bejelentett szántóterület között legfeljebb öt méter szélességű, szilárd burkolattal nem fedett egyéb terület lehet.

FONTOS változás, hogy az Európai Unió 2018-tól növényvédőszer-használati tilalmat vezet be a táblaszintű ökológiai jelentőségű területeken – beleértve a csávázott vetőmag használatát is. A módosítás célja, hogy javítsa a zöldítés környezeti hatékonyságát és ezen belül maximalizálja az ökológiai jelentőségű területek biológiai sokféleségre gyakorolt kedvező hatását. Az uniós szabályozás 2018. január 1-jén lépett hatályba.

A szabályok változása a gazdálkodóktól az eddig megszokott gyakorlattól eltérő megoldásokat igényel. A növényvédő szer tilalom az uniós és hazai szabályok alapján Magyarországon engedélyokiratban növényvédő szerként engedélyezett szerek használatára vonatkozik. Így az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett növényvédő szereket sem lehet használni az ökológiai jelentőségű területként bejelentett termelő területeken a követelménynek való megfeleléshez.

A Magyarországon engedélyezett növényvédő szerekről a NéBIH adatbázisában tájékozódhat: https://novenyvedoszer.nebih.gov.hu/Engedelykereso/kereso

Bár az újonnan bevezetett, a fenntartási időszakra vonatkozó növényvédőszer-használati tilalom a parlagon hagyott földterületeken és az ökológiai jelentőségű másodvetés esetében is él, ezeken a területeken jóval kisebb mértékű agrotechnológiai változtatásokra lesz szükség. Így e hasznosítási módok szintén megfelelő alternatívaként jöhetnek számításba a növényvédőszer használatot igénylő nitrogénmegkötő kultúrák helyett. Ezeken a területeken, különösen az ökológiai jelentőségű másodvetések esetében előtérbe kell, hogy kerüljön

- a vetési sorrend helyes kialakítása,
- a vetés megfelelő időpontjának kiválasztása,
- az agrotechnika helyes kivitelezése, illetve
- a mechanikai gyomszabályozás.

Megfelelő agrotechnikával – a betakarítás utáni tarlóhántás és hengerezés időben történő elvégzésével, a magágy előkészítésével – a helyes vetési időpont megválasztásával és harmonikus tápanyag ellátással megfelelő állapotú, a gyomosodásnak és a kórokozóknak, kártevőknek jobban ellenálló növényállomány biztosítható. Nagy hangsúlyt kell fektetni a megfelelő vetési sorrend kialakítására, hogy a vetésforgóba leginkább illő növénykeveréket válasszuk. Különösen fontos, hogy a legkedveltebb olajretek-mustár keveréket ne keresztesvirágú kultúra után vessük, mert így elkerülhető a közös kórokozók és a kártevők felszaporodása. Érdemesebb az előveteményre kevésbé igényes, összetettebb, pillangósokat is tartalmazó keverékeket választani.

Amennyiben a fenntartási időszak alatt a gyomosodás olyan mértékű, hogy az beavatkozást igényel, illetve veszélyes gyomnövény jelenik meg a területen, a mechanikai gyomszabályozást – kaszálást vagy szárzúzást – úgy kell elvégezni, hogy a másodvetésként termesztett növény még felismerhető állapotban maradjon. Ezzel biztosítható, hogy a helyszíni ellenőrzést végző ellenőrök a növényállományt elfogadják, mint ökológiai jelentőségű másodvetést.

További lehetőség, hogy a gazdálkodó változatlanul nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területet számol el ökológiai jelentőségű területként, de az intenzív, növényvédőszer-használatot igénylő kultúrák helyett egy extenzívebb kultúrát termeszt, mint pl. szálas pillangósok vagy különböző takarmány keverékek, amelyek termesztése megoldható a fenntartási időszak alatti növényvédőszer-tilalom mellett is. A mechanikai gyomszabályozásnak és a helyes agrotechnikai

kivitelezésnek itt is komoly a jelentősége.
Ha a gazdálkodó vállalja, hogy továbbra is az intenzívebbnek tartott kultúrák – pl. szója, borsó – termesztésével kívánja teljesíteni ökológiai jelentőségű terület fenntartási kötelezettségét, az alábbi eszközök segíthetik a sikeres termesztést:

- gyommentes tábla kiválasztása a termesztésre;
- a vetésforgó szakszerű kialakítása a problémásabb gyomok visszaszorítására és a betegségek, kártevők fellépésének megelőzésére;
- harmonikus tápanyag-ellátottság biztosítása, hogy az egészséges, megfelelő kondíciójú növényállomány ellenálló legyen a kórokozókkal, kártevőkkel szemben;
- helyes agrotechnika kivitelezése – kiemelten az őszi és tavaszi talaj-előkészítés, magágyelőkészítés;
- a termesztési körülményeknek megfelelő, ellenálló fajtájú, nagy tisztaságú vetőmagok használata;
- a választott fajtának megfelelő időpontban történő vetés;
- a mechanikai gyomirtást lehetővé tevő vetési sortáv alkalmazása, egyenletes vetés;
- mechanikai gyomszabályozás vetés előtt, kelés után és állományban is gyomfésűvel, különböző típusú kapákkal, kultivátorokkal;
- vetés előtti, ún. presowing növényvédelem alkalmazása, ahol olyan növényvédőszerek használhatóak fel, amelyek engedélyezési okiratában szerepel ezen technológia.

Mivel a növényvédőszer-tilalom csak az EFA-ként elszámolni kívánt területekre vonatkozik, nem szükséges a gazdaság összes szója- vagy borsótábláját a fenti elvek szerint művelni, elegendő csak az EFA-nak jelölt területeken így gazdálkodni.

Az előírások betartásának ellenőrzése szempontjából fontos, hogy pontosan dokumentálható legyen a növényvédő szer kijuttatásának, a kultúra vetésének és betakarításának, beforgatásának ideje is. Ehhez a gazdálkodónak a Gazdálkodási Napló vonatkozó betétlapjait kell vezetnie és megőriznie, illetve a helyszíni ellenőrzésen bemutatnia. Az egységes kérelem benyújtása során pedig nyilatkoznia kell a gazdálkodónak, miszerint tudomásul veszi, hogy az ökológiai jelentőségű területek bizonyos típusain a fenntartási időszak alatt nem használhat növényvédő szert.

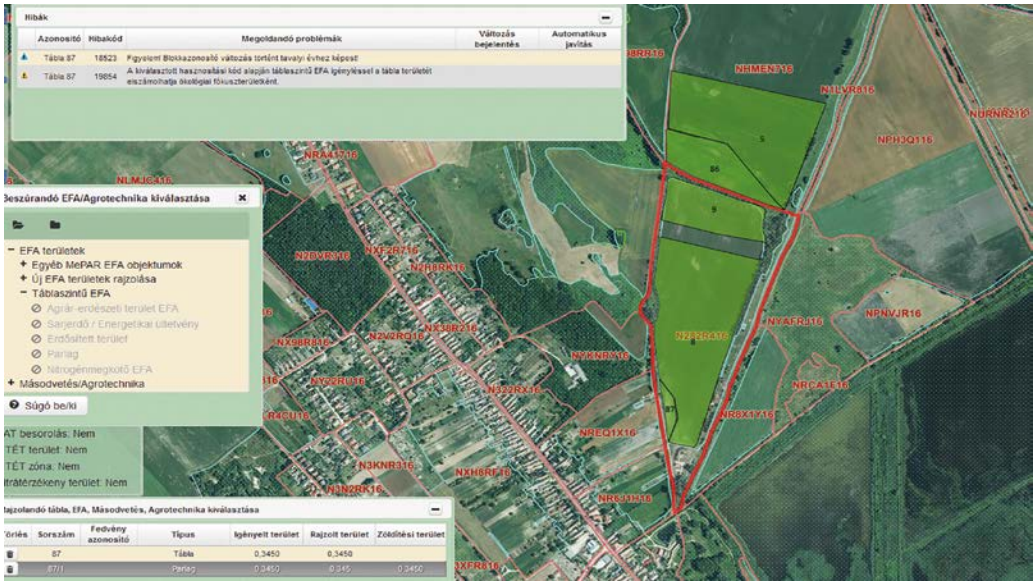

GAZDÁLKODÁSI NAPLÓ

Fontos kiemelni azt is, hogy a tiltás nem befolyásolja a SAPS és a termeléshez kötött fehérjenövény-támogatás feltételeit vagy összegét.

Az alábbiakban az egyes EFA elemekre vonatkozó praktikus információkat foglaljuk össze.

A. Parlagon hagyott terület

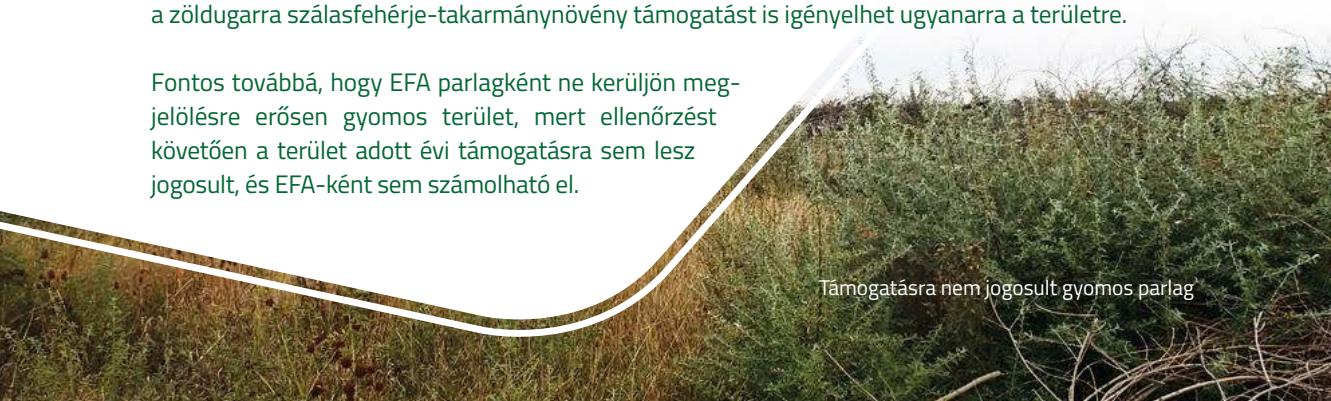
A parlagon hagyott terület akkor minősül ökológiai jelentőségű területnek, ha annak pihentetési időtartama legalább a tárgyév január 1-jétől augusztus 31-éig tart és a pihentetés időtartama alatt a terület teljes egészén nem használnak növényvédő szert. Tehát a parlag esetében a fenti időszakban vetés nem történik. A pihentetés időszakában természetesen a területen zöld növényi borítottság kialakulhat. Az öt évnél hosszabb ideig zöld növényi borítottsággal rendelkező parlagon hagyott terület nem kerül az állandó gyep kategóriába, amennyiben azt EFA-ként jelölte a gazdálkodó, így azt az 5. évet követően továbbra is szántóterületnek kell tekinteni.

A gazdálkodónak az egységes kérelmében nyilatkoznia kell arról, hogy az EFA-ként bejelentett parlagon a pihentetés időtartama alatt nem folyik mezőgazdasági termelés és nem használnak növényvédő szert. Amennyiben a pihentetési időszakban mezőgazdasági termelés folyik vagy növényvédő szert használnak, a terület nem fogadható el EFA-ként.

Fontos, hogy az agrárkörnyezet-gazdálkodási támogatásban szereplő „zöldugar" nem jelölhető parlagterületnek. EFA parlag esetében ezért figyeljen arra, hogy ne használja az „UGA03" hasznosítási kódot. Azonban amennyiben a szálas fehérjenövény termeléshez kötött támogatás fajösszetétel, csíraszám és szükség esetén fémzárolt vetőmaghasználat előírásainak megfelel, akkor a zöldugarra szálasfehérje-takarmánynövény támogatást is igényelhet ugyanarra a területre.

Fontos továbbá, hogy EFA parlagként ne kerüljön megjelölésre erősen gyomos terület, mert ellenőrzést követően a terület adott évi támogatásra sem lesz jogosult, és EFA-ként sem számolható el.

Támogatásra nem jogosult gyomos parlag

B. Terasz

A MePAR-ban lehatárolt területre igényelhető terasz ökológiai jelentőségű terület.

C. Tájelemek

Tájelemnek a HMKÁ szerinti, a MePAR-ban lehatárolt illetve változásvezetési kérelem által elfogadott fa- és bokorcsoport, gémeskút, kunhalom, magányosan álló fa, kis kiterjedésű tó, valamint a fás sávok minősülnek. Az EFA fedvény vonatkozásában a korábban fasorként meghatározott területek a továbbiakban fás sávként kerülnek nyilvántartásra, amennyiben megfelelnek a fás sávokra vonatkozó követelményeknek. Egyes fasorok a táblaszegélyek közé kerültek átsorolásra, mivel ezen EFA kategória követelményeinek felelnek meg.

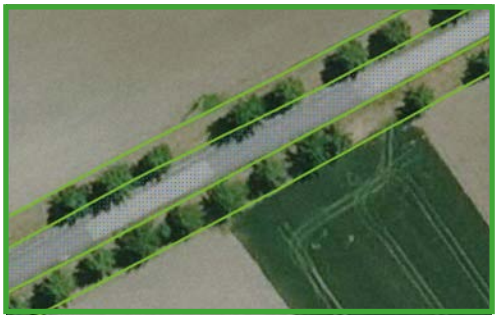
A Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot szerint meghatározott védett tájképi elemek a MePAR-ban lehatárolásra kerültek. Területük az adott tábla részét képezi, azokat külön lehatárolni nem kell. Pl. egy kukoricatáblában található 0,2 ha kiterjedésű gyeppel fedett kunhalom a kukoricatábla részét képezi, területe mérettől függetlenül támogatásra jogosult és EFA-ként jelölendő.

Facsoport esetében is a tábla részeként kell megadni a táblán található fa- és bokorcsoportot, azt nem szükséges önálló percellaként szerepeltetni vagy akár kivágni a táblából. (Tipikus hiba!) A kis kiterjedésű tó tájelem esetében az ökológiai jelentőségű területként figyelembe vehető terület nagyságába a kis kiterjedésű tó partja mentén fekvő, legfeljebb tíz méter széles vegetációs sáv is beszámítható.

(Kis kiterjedésű tó: a MePAR-ban meghatározott és feltüntetett, 100 négyzetméternél nagyobb, de legfeljebb 5000 négyzetméter nagyságú, szántóval körülvett, mezőgazdaságilag időszakosan sem hasznosított, vagy nyílt vízfelülettel és maximum 10 méter széles part menti vegetációval szegélyezett, vagy legalább időszakosan vízjárta,de a száraz időszakokban is állandó, a vizes élőhelyekre jellemző növényzettel borított, mélyebb fekvésű terület.)

A védett tájképi elemnek nem minősülő, de a zöldítés szempontjából tájelem fás sáv abban az esetben vehető figyelembe ökológiai jelentőségű területként, ha az – a fizikai paraméterei alapján – a hosszabbik határvonalán szomszédos a mezőgazdasági termelő szántóterületével. Szomszédosság fás sáv esetében annyit jelent, hogy a fás sáv és az egységes kérelmében bejelentett szántóterület között legfeljebb öt méter szélességű, szilárd burkolattal nem fedett egyéb terület lehet.

2018-tól megszűnik a külön fasor kategória az ökológiai fókuszterületek között. A korábban fasorként kérelmezhető területek közül azok, amelyek 50%-nál nagyobb arányban tartalmaznak lágy szárú növényzetet és minden egyéb szempontból megfelelnek a táblaszegély kritériumainak, táblaszegélyként kérelmezhetőek.

A gyorsforgalmi utak és autópályák mellett található, rendeltetésüket tekintve az utak védőövezetét képező, műszaki szempontból az utakhoz tartozó természetes növényzettel borított területek (véderdők, lágy szárú természetes növényzettel borított sávok) ökológiai jelentőségű területként nem kérelmezhetők.

2018-tól megszűnik a fasor kategória az ökológiai fókuszterületek között. A korábban fasorként kérelmezhető területek közül azok, amelyek 50%-nál nagyobb arányban tartalmaznak fás szárú növényzetet és minden egyéb szempontból megfelelnek a fás sáv kritériumainak, fás sávként kérelmezhetőek.

Mit tekinthetünk táblaszegélynek?
Legalább 50%-ban lágy szárú növényzettel borított, minimum három, legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkező, jellemzően sávszerű kiterjedésű, termeléssel nem érintett földterület, amely

- a szántóterülettől fizikailag elkülönül, azzal közvetlenül,
- teljes sávszélességében mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakítja meg és
- a szántóterülettel egybefüggően legalább harminc méter hosszan határos.

Mit tekinthetünk fás sávnak?

Legalább 50%-ban fás szárú vegetációval borított, minimum három, legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkező, jellemzően sávszerű kiterjedésű földterület, amely

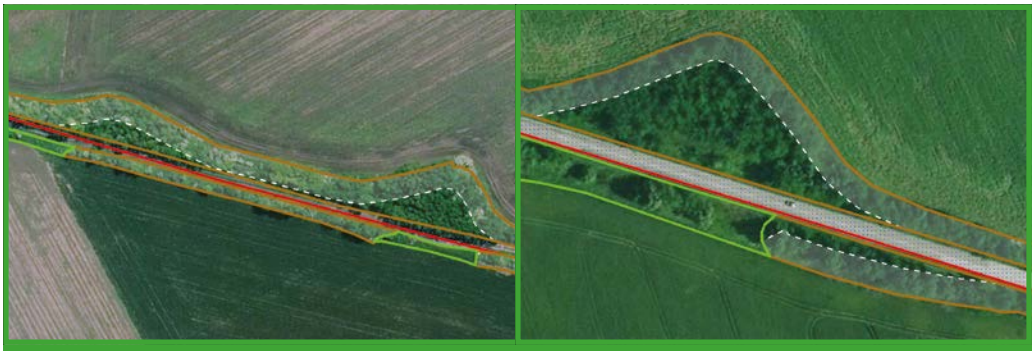
- a szántóterülettől fizikailag elkülönül,
- teljes sávszélességében lágy szárú növényzet legfeljebb öt, mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakítja meg, és
- a szántóterülettel legalább harminc méter hosszan közvetlenül szomszédos, vagy annak öt méteres pufferkörzetébe egybefüggően legalább harminc méter hosszan benyúlik.

A fás sáv a szántóterülettől fizikailag elkülönülő, jellemzően sávszerű kiterjedésű, legalább 50%-ban fás szárú vegetációval borított, minimum három, legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkező földterület.

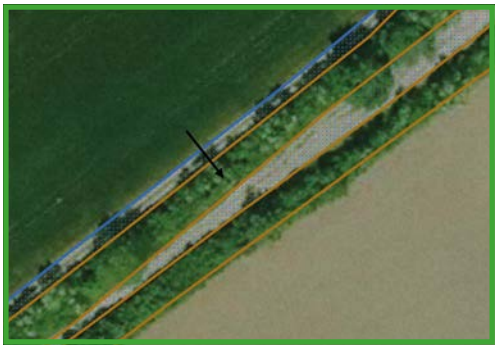
A 2016 és/vagy 2017. évben fás sávként bejelölt, s annak megfelelő, táblaszélként vagy erdőmenti támogatható sávként bejelentett (és elfogadott) elemekkel egyidejűleg, az érintett fizikai blokkban található összes potenciális tájelem a MePAR-ban is feltüntetésre, lehatárolásra került. Az elemek a 2018. évi Egységes Kérelem beadófelületen külön fedvény részét képezik.

A fás sáv átlagosan max. 20 méter szélességben került lehatárolásra, de abból továbbra is legfeljebb 10 méter széles terület lesz igényelhető. Ez lehetővé teszi, hogy ökológiai jelentőségű területként be lehessen számítani azokat a környezeti szempontból értékes elemeket is, amelyek az eddigi méretkorlátoknak nem feleltek meg és ezért kiestek az ökológiai jelentőségű területek köréből.

A fás sáv ökológiai fókuszterület esetében a kérelmezett elem átlagszélessége maximum húsz méter lehet, ugyanakkor az elem területe csak maximum tíz méter szélességig számolható el.

Természetesen lehetőség van arra, hogy további – a MePAR-ban még fel nem tüntetett – tájelemet bejelöljön a gazdálkodó az egységes kérelmében változásvezetés indításával.

A fás sáv és a szántóterület nem feltétlenül kell, hogy közvetlenül érintkezzen egymással, az olyan, minimum harminc méter hosszúságú szakaszokon, amelyek a szántóterület öt méteres puffer körzetébe esnek, ökológiai fókuszterületként kérelmezhetőek a fás sávok olyan esetekben is, ha például a szántóterület és a fás szárú növényzettel fedett sáv között földút helyezkedik el.

Fás sávok esetében, ha a fás szárú vegetáció lombkoronája az elszámolni kívánt elem teljes szélességében lágy szárú növényzettel öt (mesterséges elemek esetében két) méternél hosszabb szakaszon megszakad, akkor a szakadással elválasztott részeket különállóan kell jelölni.

Azokon a területeken, ahol a fás sávnak minden egyéb szempontból megfelelő fás szárú vegetáció teljes szélességében lágy szárú növényzettel öt (mesterséges elemek esetében két) méternél hosszabb szakaszon megszakad, fás sáv fedvény nem kerül kialakításra, illetve nem is kérelmezhető.

FONTOS! Az egybeművelt tábla szomszédságában elhelyezkedő tájelem ökológiai jelentőségű területként az egybeművelt tábla vonatkozásában nem vehető figyelembe.

D. Vízvédelmi sáv és táblaszegély

A korábbi évek bármelyikében EFA tájelem vagy táblaszegély kérelemmel érintett szántóterületek környezetében a táblaszegélyek feltüntetésre kerültek a MePAR-ban.

Az EFA-ként jelölt táblaszegélyen mezőgazdasági termelés nem folytatható, azon kizárólag a kultúrállapot fenntartása érdekében végezhető kaszálás, legeltetés, valamint mechanikai gyomirtás.

2018-tól megszűnik a külön vizesárok kategória az ökológiai fókuszterületek között. Abban az esetben, ha a vizesárok medre nem különíthető el egyértelműen a partjától, de a meder szélessége nem haladja meg hat métert és a vizesárok parttal együtt számított szélességének kevesebb, mint harmadát foglalja el, akkor az a természetes növényzettel borított terület, amelyen belül a vizesárok található, fás sávként vagy táblaszegélyként kérelmezhető, ha minden szempontból megfelel az adott ökológiai jelentőségű terület kritériumainak.

Abban az esetben, ha a vizesárok medre egyértelműen elkülöníthető a partjától, amely nem vizenyős, illetve mocsaras jellegű terület, akkor az ilyen parti sáv fás sávként vagy táblaszegélyként kérelmezhető, amennyiben az minden szempontból megfelel az adott ökológiai jelentőségű terület kritériumainak.

Az erdőterület mellett található, lágy szárú természetes növényzet abban az esetben kérelmezhető táblaszegélyként, ha területének átlagos szélessége meghaladja a három métert, erdőhasználati szempontból nem képezi az erdő részét, és minden paraméterében megfelel az ökológiai fókuszterületként kérelmezhető táblaszegély kritériumainak.

Mivel az ökológiai fókuszterületek kérelmezésekor a HMKÁ védett tájelemek (jelen esetben a fa- és bokorcsoport) szántóterületként kerülnek figyelembe vételre, a szántóterülettel nem, de a HMKÁ védett tájelemmel közvetlenül határos, lágy szárú természetes növényzettel borított területek is kérelmezhetőek ökológiai fókuszterületként, ha megfelelnek a táblaszegély kategóriára vonatkozó összes egyéb kritériumainak.

Abban az esetben, ha a táblaszegély kritériumainak minden egyéb szempontból megfelelő terület nem érintkezik legalább harminc méter hosszan közvetlenül a szántóterülettel (pl. mert a szántóterület és a táblaszegély között földút található), a terület nem kérelmezhető ökológiai fókuszterületként.

A vizenyős, mocsaras jellegű területek (illetve vízparti nádasok) nem kérelmezhetőek ökológiai fókuszterületként, mivel növényzetüket és funkciójukat tekintve nem táblaszegélyekről van szó.

Elszámolható ökológiai jelentőségű területnek minősül továbbá a meghatározott feltételeknek megfelelő, az egységes kérelemben bejelentett fás sávnak vagy táblaszegélynek minősülő ökológiai jelentőségű területtel közvetlenül határos fás sáv, táblaszegély és vízvédelmi sáv is, amennyiben azok megfelelnek a jogszabályban meghatározott paramétereknek.

Ha a fás sáv, táblaszegély vagy vízvédelmi sáv és az egységes kérelemben bejelentett szántóterület között elhelyezkedő táblaszegély vagy fás sáv az adminisztratív vagy fizikai ellenőrzés eredményeképpen nem számolható el EFA-ként, abban az esetben a vele a hosszanti oldal mentén közvetlenül határos fás sáv, táblaszegély vagy vízvédelmi sáv sem vehető figyelembe ökológiai jelentőségű területként.

A szántóterülettel nem, de annak öt méteres puffer körzetén belül elhelyezkedő fás sávval vagy a szántóterülettel közvetlenül határos táblaszegéllyel közvetlenül érintkező, az ökológiai fókuszterületek egyéb kritériumainak megfelelő területek (táblaszegélyek, illetve fás sávok) szintén elszámolhatók ökológiai jelentőségű területként, mint másodlagos EFA elemek.

Mit értünk vízvédelmi sávon?

MePAR-ban lehatárolt felszíni vizek melletti sáv, amely szélessége folyó esetében 1-5 m, tavaknál 1-20 m.

További információk a „Zöldítési kézikönyv" vonatkozó oldalain megtalálhatók.

FONTOS! Az egybeművelt tábla szomszédságában elhelyezkedő táblaszegély, illetve vízvédelmi sáv ökológiai jelentőségű területként az egybeművelt tábla vonatkozásában nem vehető figyelembe.

E. Agrár-erdészeti terület

Az agrár-erdészeti terület a Vidékfejlesztési Program alapján elnyert VP5-8.2.1-16 kódszámú támogatásból létrehozott fás kaszáló, fás legelő, mezővédő facsoport, fás sáv.

F. Erdőszélek mentén fekvő támogatható sáv

A korábbi évek bármelyikében EFA tájelem vagy táblaszegély kérelemmel érintett szántóterületek környezetében az erdőszélek mentén fekvő támogatható hektársávok feltüntetésre kerültek a MePAR-ban.

Mit értünk erdőszélek mentén fekvő támogatható sáv alatt?
Erdőterülettel közvetlenül határos, támogatható szántóterületen az erdőszéllel párhuzamosan, egybefüggően minimum 30 méter hosszan elhelyezkedő, legalább három, legfeljebb tíz méter széles földterület.

Az erdőszélek menti támogatható hektársáv abban az esetben kérelmezhető ökológiai jelentőségű területként, ha az erdő közvetlenül határos a támogatható földterülettel és az erdőterületen a lombkorona borítottságának mértéke legalább ötven százalékos.

Mezőgazdasági termelés alatt álló és mezőgazdasági termelés alatt nem álló erdőszélek mentén fekvő támogatható sáv is figyelembe vehető ökológiai jelentőségű területként.

Az erdőszélek mentén fekvő támogatható sáv akkor vehető figyelembe EFA-ként, ha az ott termelt növénykultúra vetésétől annak betakarításáig nem használnak növényvédő szert, továbbá nem használnak csávázott vetőmagot kivéve, ha

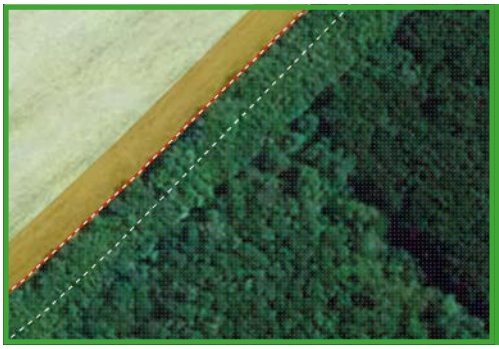
- az évelő növénnyel bevetett terület a vetést követő évben vagy években kerül elszámolásra vagy
- 2018. január 1-jét megelőzően elvetett növénykultúra 2018-ban vagy azt követően kerül elszámolásra ökológiai jelentőségű területként.

Az egységes kérelmében nyilatkozni kell arról, hogy a hektársávok területén a növényvédőszer-tilalomnak megfelelve műveli a gazdálkodó a területet. Ezt a Gazdálkodási napló GN01, GN06 és GN07 betétlapjaival kell igazolni.

Amennyiben az erdőterület lombkorona borítottsága bármilyen erdészeti technológiai művelet miatt (pl. újratelepítés, tarvágás) nem éri el az 50%-ot, a terület mellett erdőszélek menti támogatható sáv nem kérelmezhető.

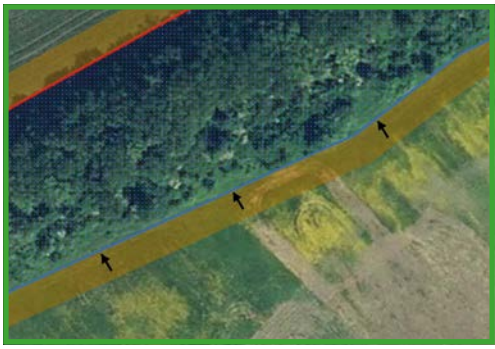

Az erdőterületek szélén álló fák – amennyiben azok egy egységet képeznek az erdővel – az erdő részeként értelmezendők, vagyis mellettük nem fás sáv, hanem erdőszélek menti támogatható sáv kérelmezhető.

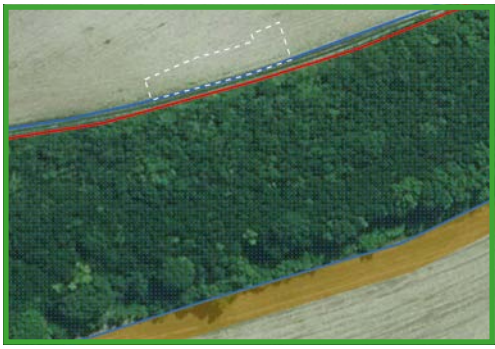

Az erdőterületek azon nyúlványai, amelyek fizikai határral nem választhatóak el az erdőtől, és nem hosszabbak ötven méternél, abban az esetben is az erdő részeként értelmezendők (és így mellettük erdő menti sáv kérelmezhető), ha egyébként minden más szempontból megfelelnének a fás sáv kritériumainak is.

Az erdőterületek azon nyúlványai, amelyek ötven méternél hosszabbak, azon a szakaszon, amely minden szempontból megfelel a fás sávokra vonatkozó kritériumoknak, fás sáv ökológiai jelentőségű területként kérelmezhetőek.

Az erdőterületek szélén található, lágy szárú növényzettel borított területek három méteres szélességig erdőhasználati szempontból az erdő részeként értelmezendők, mellettük ökológiai fókuszterületként erdőszélek menti támogatható hektársáv kérelmezhető. Ez vonatkozik azon lágy szárú természetes növényzettel borított kisebb erdőszéli területekre is, amelyek nem különíthetőek el egyértelműen az erdőterülettől és funkciójukat tekintve nem értelmezhetőek táblaszegélyként.

Az olyan esetekben (lásd a kép felső harmadában), ahol a szántóterület és az erdőterület nem érintkezik közvetlenül egymással (pl. a szántó- és az erdőterület között földút fut), erdőszélek menti támogatható sáv nem kérelmezhető.

EFA változásvezetés MePAR-ban!

A MePAR-ban rögzített táblaszegély, fás sáv, mezőgazdasági termelés alatt álló és termelés nélküli erdőszélek mentén fekvő támogatható sáv, továbbá védett tájképi elemnek minősülő kis kiterjedésű tó, fa- és bokorcsoport, valamint magányosan álló fa esetében változásvezetés abban az esetben nyújtható be, ha egy adott elem valós nagysága legalább 1 méterrel nyúlik túl a MePAR-ban lehatárolt elem területén, úgy, hogy kiterjedése legalább 0,01 hektáros különbséget mutat a MePAR-ban rögzített állapothoz képest.

Továbbá, azon esetben, ha a MePAR-ban nem rögzített táblaszegélyt, fás sávot, mezőgazdasági termelés alatt álló és termelés nélküli erdőszélek mentén fekvő támogatható sávot, továbbá védett tájképi elemnek minősülő kis kiterjedésű tavat, fa- és bokorcsoportot, valamint magányosan álló fát szeretnénk EFA-nak kérelmezni, akkor változásvezetést szükséges indítani, amely során figyelemmel kell lenni arra, hogy a kérelemben szereplő elem méretei az EFA előírásoknak megfeleljenek.

G. Rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvény

Rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvény abban az esetben vehető figyelembe ökológiai jelentőségű területként, ha azon nem használnak sem műtrágyát, sem növényvédőszert. Erről az egységes kérelemben nyilatkozni kell, valamint ezen túlmenően a gazdálkodási napló GN01, GN06, GN07 betétlapjait vezetni szükséges.

Ügyelni kell arra, hogy amennyiben az egységes kérelemben szerepel ilyen hasznosítású terület, úgy az az EFA számítás alapjába beszámít függetlenül attól, hogy jelölték-e EFA-nak vagy sem.

H. Támogatással létesített erdőterületek, amelyek területe 2008. évben SAPS támogatásra jogosult volt

Ügyelni kell arra, hogy amennyiben az egységes kérelemben szerepel ilyen hasznosítású terület, úgy az az EFA számítás alapjába beszámít függetlenül attól, hogy jelölték-e EFA-nak vagy sem.

I. Ökológiai jelentőségű másodvetés

Az ökológiai jelentőségű másodvetés a gazdálkodó bármely, a MePAR-ban támogatható területként nyilvántartott tábláján megvalósítható.

Az ökológiai másodvetés tervezett vetését, annak területi méretét és helyét már az egységes kérelem benyújtásakor jelölni kell a kérelemben. Figyelni kell arra, hogy a vetés tényleges időpontját, tényleges helyét annak megtörténte után legfeljebb 15 nappal be kell jelenteni a kérelem felületén. A tényleges vetés az eredeti tervezettől eltérő helyen is megvalósulhat, de figyelemmel kell lenni arra, hogy annak nagysága csökkenhet, azonban nem növekedhet. Ha az egységes kérelemben bejelentetthez képest nagyobb mértékű másodvetés valósul meg, úgy azon EFA másodvetésként csak az eredeti nagyságú területet szabad bejelenteni, a többlet másodvetést külön táblaként, hagyományos másodvetésként szükséges bejelenteni.

Az EFA másodvetést október 1. előtt szükséges elvetni, és legalább hatvan napig jelen kell lennie a mezőgazdasági termelő földterületén, amely időszak alatt tilos növényvédőszert használni, a csávázott vetőmag használatát is beleértve. A beforgatás tényét 15 napon belül ugyancsak jelenteni kell.

Az egységes kérelemben nyilatkozni kell az növényvédőszer-tilalom betartásáról. Ezt a gazdálkodási napló GN01, GN06, GN07, GN19 és amennyiben releváns, a GN17 és GN18 betétlapjaival kell igazolni. EFA másodvetés esetében a fémzárolt vetőmag használata nem kötelező, de a keverék jellegét a Gazdálkodási Napló GN19 oldalán rögzíteni szükséges.

Fontos azonban, hogy az árvakelés – képen repce – nem fogadható el ökológiai másodvetésként.

4. NITROGÉNMEGKÖTŐ NÖVÉNYEKKEL BEVETETT TERÜLET

Bármely MePAR-ban támogatható területen elhelyezkedő, a 10/2015 (III. 13.) FM rendelet 2. sz. mellékletben meghatározott növényfajokból önállóan vagy azokból készített magkeverékkel, vagy a nevesített nitrogénmegkötő növény és nem nitrogénmegkötő növény keverékével bevetett földterület vehető figyelembe nitrogénmegkötő növénnyel bevetett ökológiai jelentőségű területként, ahol a nitrogénmegkötő növény csíraszáma az 50%-ot eléri.

Az ökológiai jelentőségű területen egynyári növények esetén a vetéstől a betakarításig, évelő növények esetén az igénylés naptári évének azon részében, amely alatt a növény a területen van, nem használható növényvédőszer, továbbá nem használható csávázott vetőmag kivéve, ha az évelő növénnyel bevetett terület a vetés évében nem, csak a vetést követő évben vagy években kerül elszámolásra ökológiai jelentőségű területként.

Abban az esetben, ha az évelő nitrogénmegkötő kultúrát már a telepítés évében be kívánják jelenteni ökológiai jelentőségű területként, tilos csávázott vetőmagot használni és a telepítés időpontjától december 31-ig tilos növényvédőszert kijuttatni, viszont a vetés előtti növényvédő szeres gyomirtás még megengedett. A telepített növénykultúra feltörésének, megszüntetésének évében addig érvényes a növényvédőszer-használati tilalom, amíg a növényállomány feltörése, beszántása meg nem történik.

Az egységes kérelmében nyilatkozni kell a növényvédőszer-tilalom betartásáról. Ezt a gazdálkodási napló GN01, GN06, GN07 és a GN19 és amennyiben releváns a GN17 és GN18 betétlapjaival kell igazolnia.

A minősített vetőmag használatának igazolása lehetséges minősített szaporítóanyag címkéjének másolatával vagy saját névre szóló érvényes, fajra, fajtára, mennyiségre és a tételazonosítóra vonatkozó adatot tartalmazó számlával vagy a minősítést igazoló bizonyítvány másolatával.

FONTOS!
Nem jelenthető vis maior az alábbi esetekben:

- az érzékeny állandó gyepterület engedély nélküli feltörése esetén, valamint
- olyan EFA vonatkozásában, amely nem a mezőgazdasági termelő tulajdonában vagy használatában van, hanem az a mezőgazdasági termelő rendelkezésére áll 2007. évi XVII. törvényben foglaltak szerint.

A rendelkezésre álló ökológiai jelentőségű területet tárgyévben bejelentő ügyfél köteles az ökológiai jelentőségű terület tulajdonosának vagy vagyonkezelőjének erre irányuló felhívása esetén az adott ökológiai jelentőségű területen:

- elvégezni a parlagfű és más veszélyes gyomok elleni védekezést a jogszabályban foglaltaknak megfelelően,
- elszállítani a szilárd hulladékot és
- elvégezni a rágcsálók és egyéb állati kártevők elleni védekezést.

5. VÁLTOZÁSOK A 2018. ÉVI KÉRELMEZÉSI ÉVTŐL - ÖSSZEFOGLALÓ

- Növényvédőszer-használati tilalom a táblaszintű ökológiai jelentőségű területeken,
- a fás sáv és a táblaszegély tájelemek önálló geometriával MePAR fedvényként beépültek a térinformatikai nyilvántartási rendszerbe és az Egységes Kérelem beadófelületen is fedvényként jelenik meg:
- a fás sáv ökológiai fókuszterületnek az egy összefüggő elem teljes hosszában számolt átlagszélessége átlagszélessége 3–20 méter lehet, de az elem területe csak a szántó szélétől számított maximum 10 méter szélességig számolható el;
- a táblaszegély átkerült a védelmi sáv típusú ökológiai fókuszterület kategóriába, ezért ahhoz, hogy igényelhető legyen, legalább harminc méter hosszan fizikailag közvetlenül kell érintkeznie a szántóterülettel, nem mehet a szántóterület és a táblaszegély között például földút;
- a táblaszegély ökológiai fókuszterületnek az egy összefüggő elem teljes hosszában számolt átlagszélessége 3–20 méter lehet, és az elem területe a szántó szélétől számított maximum 20 méter szélességig számolható el;
- a fasorok és a vizesárkok önálló ökológiai fókuszterületként megszűnnek;
- az egybeművelt tábla szomszédságában elhelyezkedő tájelem ökológiai jelentőségű területként az egybeművelt tábla vonatkozásában nem vehető figyelembe.
- tönkölybúza külön kultúra
- Lehetőség van EFA-val közvetlenül határos EFA igénylésre
- Új EFA elem az agrár-erdészeti terület EFA
- energetikai ültetvény és nitrogénmegkötő EFA súlyozási tényezőjének változása
- öko másodvetésben elszámolható új növény a meliorációs retek
- Az EK-ban nyilatkozni kell a növényvédőszer mentességről és parlag esetén arról, hogy nem folytat termelést
- Fásított rét legelő (FRL01) hasznosítás megszűnt

6. KIEGÉSZÍTÉS A KUNHALOM ELLENŐRZÉS EREDMÉNYEIBŐL

A tapasztalatok alapján elég sok probléma merül fel a kunhalom lehatárolásakor az igénylésben. A MePAR fedvényben szereplő kunhalmokat a SAPS igényléskor és az ökológiai fókuszterület megadásakor is figyelembe kell venni. Igénylésük ökológiai fókuszterületként önkéntes, de területükön forgatásos talajművelés semmiképpen sem lehetséges, az előzetesen lehatárolt határvonalat minden esetben pontosan be kell tartani! A táblán szereplő kunhalmot beszántani akkor sem lehet, ha nem része az igényelt területnek.

A kunhalom területének jelentős része szántott, ami ellenkezik a megtartási követelményekkel. Szankciót von maga után, mivel a szántás nem követi a fedvényben kijelölt kunhalom határát, ami HMKÁ és ökológiai fókuszterület elszámolási szabályokat is sért.

Látszik az ortofotón, hogy a kunhalom közepét máshogy kezelik, de emiatt nem kell kihagyni az igénylésből, a teljes kunhalom terület jogosult ökológiai fókuszterületnek. A kezelés megfelelő, mivel forgatásos talajművelés nem volt, a gyomosodó vegetáció kaszálása a kunhalom egy részén szakszerű.

Hibás példa: a kunhalom nem szántott részét nem fedi se SAPS tábla se ökológiai fókuszterület igénylés, pedig része lehetne a szántó parcellának. A kunhalom szabályellenesen szántott részét fedi igénylés, de ez sérti a HMKÁ szabályokat és nem lehet elszámolni ökológiai fókuszterületnek sem.

7. JELMAGYARÁZAT

JELÖLÉS	MAGYARÁZAT
	fizikai blokk határa
	SAPS nem támogatható terület határa
	[EFA, illetve egyéb, parcellára vonatkozó (SAPS, AKG)] kérelemadat határa
	HMKÁ védett fa- és bokorcsoport tájelem határa
	erdőszélek menti támogatható hektársáv
	EFA fás sávként igényelhető SAPS nem támogatható terület határa
	EFA táblaszegélyként igényelhető SAPS nem támogatható terület határa
	az EFA elem kérelmezhető területe
	állandó gyep fedvény területe
	a kunhalom azon része az igényelt táblán belül, ahol a kezelési előírások betartása jó, ezért elfogadható a terület. Az eredeti kunhalom területnél sosem nagyobb.
	igényelt kunhalom rész, amiből a fekete vonallal nem körülhatárolt nem felel meg az elvárásoknak (pl. beszántott)
	a MePAR-ban lehatárolt kunhalom az érvényes fedvényből

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara kiadványa, készült: 2018. május
1119 Budapest, Fehérvári út 89-95.
Telefon/fax: 06-1/802-6100; 06-1/802-0600
ugyfelszolgalat@nak.hu
www.nak.hu

Felelős kiadó: Győrffy Balázs elnök
Felelős szerkesztő: Sztahura Erzsébet
Művészeti vezető: Nagy-Tószegi Bálint
Design, grafikai szerkesztés: Horváth-Nagy Barbara

ISBN 978-615-5307-40-9

© 2018 Nemzeti Agrárgazdasági Kamara - minden jog fenntartva

Köszönjük Budapest Főváros Kormányhivatala Földmérési, Távérzékelési és Földhivatali Főosztályának a Magyar Államkincstár, valamint az Földművelésügyi Minisztérium munkatársainak a kiadvány létrehozásához nyújtott segítségét.

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

1119 Budapest, Fehérvári út 89-95.
Telefon: +36 80 900 365
ugyfelszolgalat@nak.hu
www.nak.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Mezőgazdasági
Vidékfejlesztési Alap

A VIDÉKI TÉRSÉGEKBE BERUHÁZÓ EURÓPA

Az EMVA támogatások irányító hatósága a Miniszterelnökség
Agrár-vidékfejlesztésért Felelős Államtitkárság